

Nabór wniosków
w działaniu „Ułatwienie
startu młodym rolnikom”

STR. | IV |

„Wieś i rolnictwo
w mediach” -
relacja z konferencji

STR. | V |

Biogazownie
w ramach
PROW 2007-2013

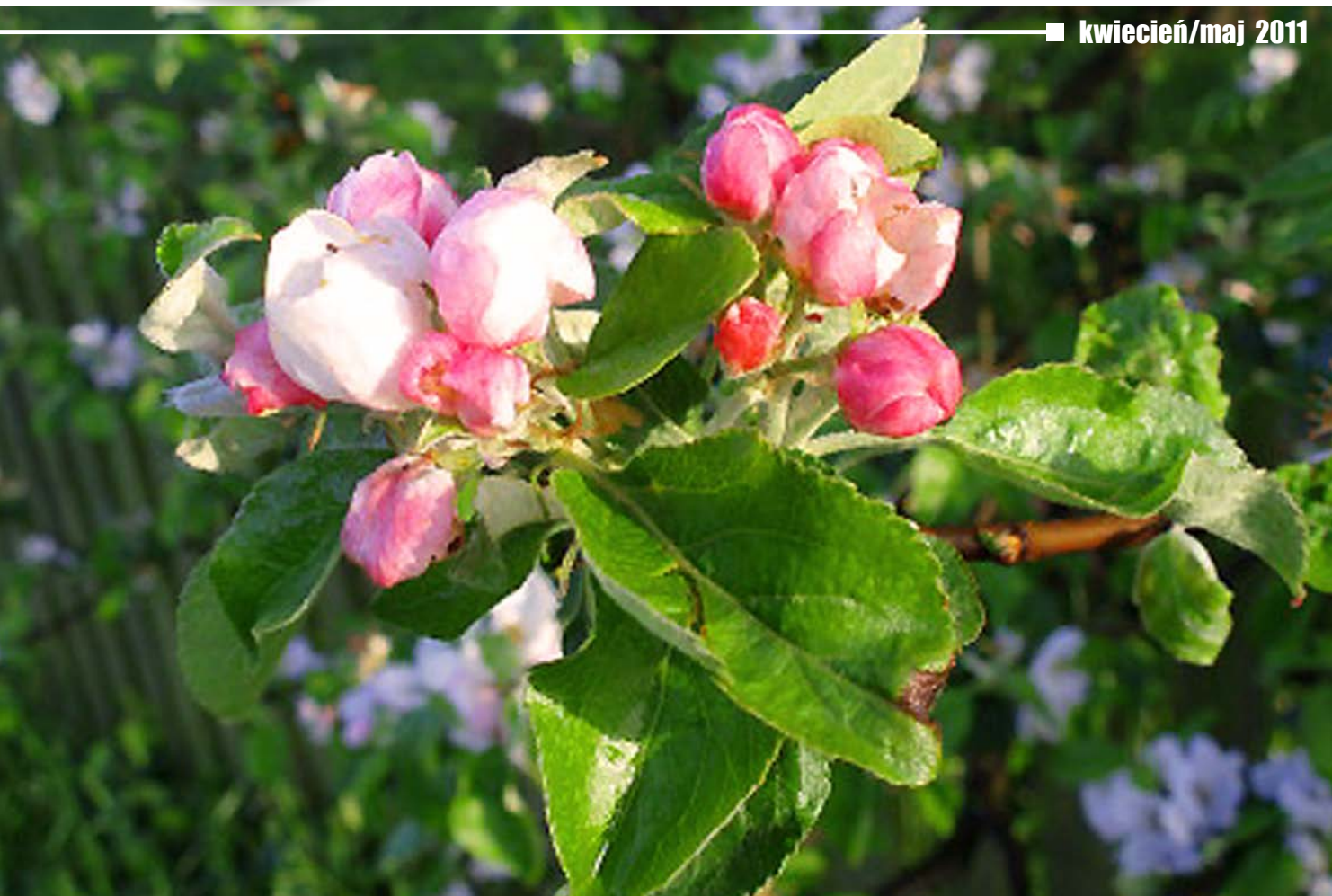
STR. | X |

PROW *Wieści*

MIESIĘCZNIK DOTYCZĄCY PROGRAMU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2007-2013

■ kwiecień/maj 2011

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
Rozwoju Obszarów Wiejskich

Program
Rozwoju
Obszarów
Wiejskich
na lata 2007-2013

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie.

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach pomocy technicznej
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

Publikacja opracowana w Departamencie Rozwoju Obszarów Wiejskich Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Liczba zawartych umów/wydanych decyzji
w ramach działania „Tworzenie
i rozwój mikroprzedsiębiorstw”

3 280

WAŻNE INSTYTUCJE DLA PROW 2007-2013

INSTYTUCJA ZARZĄDZAJĄCA:
MINISTER ROLNICTWA I ROZWOJU WSI

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
<http://www.minrol.gov.pl>

JEDNOSTKA CERTYFIKUJĄCA:
GENERALNY INSPEKTOR KONTROLI SKARBOWEJ

MINISTERSTWO FINANSÓW
<http://www.mf.gov.pl>

AGENCJA PŁATNICZA:

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
<http://www.arimr.gov.pl/>

PODMIOTY WDRAŻAJĄCE:
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
<http://www.arimr.gov.pl>

Agencja Rynku Rolnego
<http://www.arr.gov.pl>

SAMORZĄDY WOJEWÓDZTWA:

Dolnośląskie: www.umwd.dolnyslask.pl
Kujawsko-Pomorskie: www.kujawsko-pomorskie.pl
Lubelskie: www.lubelskie.pl
Lubuskie: www.lubuskie.pl
Łódzkie: www.lodzkie.pl
Małopolskie: www.malopolskie.pl
Mazowieckie: www.mazovia.pl
Opolskie: www.umwo.opole.pl
Podkarpackie: www.umwp.podkarpackie.pl
Podlaskie: www.wrotapodlasia.pl
Pomorskie: www.woj-pomorskie.pl
Śląskie: www.slaskie.pl
Świętokrzyskie: www.sejmik.kielce.pl
Warmińsko-Mazurskie: www.wrota.warmia.mazury.pl
Wielkopolskie: www.umwwo.pl
Zachodniopomorskie: www.wzpz.pl

Fundacja Programów Pomocy dla Rolnictwa
www.fapa.com.pl

Nabór wniosków w działaniu „Ułatwienie startu młodym rolnikom”.....	IV
Wies i rolnictwo w mediach.....	V
Konferencja na temat wyników oceny średniookresowej.....	VII
III Międzynarodowe Targi Turystyki Wiejskiej i Agroturystyki.....	VIII
Biogazownie w ramach PROW 2007-2013	X

Szanowni Państwo,

Przed Państwem kolejny numer miesięcznika „PROWiesci” wydawanego przez Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich MRiRW. Zamieściliśmy w nim najbardziej aktualne informacje dotyczące realizowanego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. W numerze informacje o trwającym naborze wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania „Ułatwienie startu młodym rolnikom” PROW 2007-2013. Ponadto, relacja z konferencji na temat wyników oceny średniookresowej PROW 2007-2013 oraz 4. konferencji

z cyklu: *Wies – Rolnictwo – Media*. Tegoroczna edycja zorganizowana została pod hasłem „Gospodarstwa rodzinne podstawą europejskiego rolnictwa w odniesieniu do Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013”. Poza tym prezentujemy przykłady dobrych praktyk w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” PROW 2007-2013.

Zachęcamy do lektury i współpracy przy redagowaniu „PROWiesci”.

Redakcja „PROWiesci”

Najnowsze zmiany legislacyjne PROW 2007–2013

- **Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 28 marca 2011 r.** zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowego sposobu sprawowania nadzoru nad podmiotami, które wykonują jako delegowane zadania instytucji zarządzającej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 53, poz. 276);
- **Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 marca 2011 r.** zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” objętego

Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 62 poz. 319);

- **Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 marca 2011 r.** zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Wdrażanie projektów współpracy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (Dz. U. Nr 64, poz. 336).

Wszystkie zmiany legislacyjne PROW 2007-2013 dostępne są na stronie www.minrol.gov.pl w zakładce **PROW 2007-2013**.

Szanowni Państwo!

Niedawno odbyła się konferencja naukowa z cyklu Wieś i Rolnictwo w Mediach. Tegoroczna edycja zorganizowana została pod hasłem „Gospodarstwo rodzinne podstawą europejskiego rolnictwa” w odniesieniu do PROW 2007 – 2013.

O konferencji szerzej na kolejnych stronach, ale warto w tym miejscu zatrzymać się i zastanowić nad główną tezą.

Rzeczywiście podstawą europejskiego rolnictwa, podobnie jak i u nas jest rodzinne gospodarstwo rolne. Musi być ono zdolne do podejmowania wyzwań współczesności,

a te dotyczą konieczności zwiększenia produkcji żywności. Dlatego też najważniejszym zadaniem w przyszłej Wspólnej Polityce Rolnej powinien być interes konsumentów, a nie tego, czy innego kraju. Tymczasem obecny kształt tej polityki sprawia, że jest ona głównym źródłem zakłócania konkurencyjności na europejskim rynku. Należy więc wypracować nowe, obiektywne kryteria podziału środków, przejść na politykę aktywną i znaczną część środków skierować na II filar. Wspólna Polityka Rolna powinna wspierać produkcję żywności organicznej, budować programy ekologiczne,

programy wsparcia młodego rolnika oraz umożliwiające modernizację i korzystanie z innowacji.

Takie podejście powinno sprzyjać właściwemu rozwojowi gospodarstw rodzinnych dla rozwoju rolnictwa w ogóle, gdyż w przeciwnym wypadku, jeżeli nie będzie w każdej wsi kilku rodzin rolniczych i kilku rodzin świadczących usługi, to nie będzie również potrzeby istnienia tam szkół, przedszkoli ani rozwoju infrastruktury. W konsekwencji wieś będzie zamierać, a Europę będzie czekał import żywności na ogromną skalę.

Nabór wniosków w działaniu

„Ułatwienie startu młodym rolnikom” PROW 2007-2013

Prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) ogłosił, że od dnia 26 kwietnia 2011 r. do dnia 24 czerwca 2011 r. można składać wnioski o przyznanie pomocy w ramach działania „Ułatwienie startu młodym rolnikom” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

for: Archiwum MRiRW

komu może zostać przyznana pomoc?

Pomoc finansowa w ramach działania „Ułatwienie startu młodym rolnikom” może zostać przyznana osobie fizycznej, która m.in.:

- planuje nabyć gospodarstwo rolne i rozpocząć po raz pierwszy prowadzenie działalności rolniczej, albo
- posiada gospodarstwo rolne i rozpoczęła prowadzenie działalności rolniczej ale od jej rozpoczęcia do dnia złożenia wniosku o pomoc nie upłyne więcej niż 12 miesięcy, a do dnia wydania decyzji o przyznaniu pomocy - więcej niż 18 miesięcy.

w jaki sposób składać wnioski?

Wnioski można składać osobiście albo przez upoważnioną osobę we właściwych ze względu na miejsce realizacji operacji oddziałach regionalnych ARiMR, a także wysłać listem poleconym lub pocztą kurierską.

gdzie znaleźć formularze wniosków?

Formularz wniosku o przyznanie pomocy oraz Plan Rozwoju Gospodarstwa wraz z instrukcjami ich wypełnienia, a także wzory oświadczeń będących załącznikami do wniosku, zamieszczone są na stronie internetowej MRiRW www.minrol.gov.pl w zakładce PROW 2007-2013, jak również na stronie internetowej ARiMR www.arimr.gov.pl. Formularze można również otrzymać w oddziałach regionalnych ARiMR.

wszelkie informacje

Informacje na temat działania „Ułatwienie startu młodym rolnikom” uzyskać można w oddziałach regionalnych ARiMR (adresy znajdują się na stronie www.arimr.gov.pl) oraz pod numerem bezpłatnej infolinii 0 800 38 00 84.

■ Wydział Komunikacji – DROW

Kalendarium wydarzeń:

20 kwietnia 2011 r., Warszawa
Seminarium pt. „Polityka spójności i polityka rozwoju obszarów wiejskich a rozwój regionów”,

5-7 maja 2011 r., Warszawa
4. Forum Funduszy Europejskich,

10 maja 2011 r., Warszawa
Konferencja Regionalna Forum dla Przyszłości Rolnictwa „Odnowa Wspólnej Polityki Rolnej dla lepszego rolnictwa”, SGGW,

10-11 maja 2011 r., Warszawa
Seminarium pt. „Współpraca branży piekarskiej i młynarskiej dla jakości pieczywa i produktów zbożowych”,

19-20 maja 2011 r., Darłówko Wschodnie
Konferencja naukowo-szkoleniowa nt. „Nasiennictwo i ochrona ziemiaka”,

23-25 maja 2011 r., Haiko Manor, Finlandia
Spotkanie Nordycko-Bałtyckich Sieci Obszarów Wiejskich,

6-8 czerwca 2011 r. Eger, Węgry
Nieformalne spotkanie dyrektorów ds. rozwoju obszarów wiejskich.

Wieś i rolnictwo w mediach

„Gospodarstwa rodzinne podstawą europejskiego rolnictwa w odniesieniu do Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013”.

foto: Robert Jankubik

Z udziałem ministra rolnictwa i rozwoju wsi Marka Sawickiego, rektora Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego Alojzego Szymańskiego oraz podsekretarza stanu Mariana Zalewskiego w dniu 6 kwietnia 2011 r. w siedzibie Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie odbyła się już 4. konferencja z cyklu: Wieś – Rolnictwo – Media. Tegoroczna edycja zorganizowana została pod hasłem „Gospodarstwa rodzinne podstawą europejskiego rolnictwa w odniesieniu do Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013”.

cel konferencji

Celem konferencji było zapoznanie środowiska związanego z mediami tematyką dotyczącą kierunków rozwoju polskiej wsi, roli mediów w integrowaniu społeczności lokalnych, a także promowania

w mediach gospodarstw rodzinnych jako podstawy europejskiego rolnictwa w odniesieniu do PROW 2007-2013.

uczestnicy konferencji

W konferencji wzięło udział ponad 200 osób. Wśród uczestników konferencji byli m.in. przedstawiciele mediów, przedstawiciele ambasad, przedstawiciele Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Agencji Rynku Rolnego, Agencji Nieruchomości Rolnych, Fundacji Programów Pomocy dla Rolnictwa FAPA, przedstawiciele SGGW, przedstawiciele gmin oraz innych instytucji.

prezentacje

Podczas konferencji przedstawiono następujące prezentacje:

„Stan wdrażania PROW 2007-2013 oraz WPR po 2013 roku” – dr Marek Sawicki, minister rolnictwa i rozwoju wsi,

fot. Archiwum MRiRW

„Medialne warunki realizacji PROW 2007-2013” – dr Marian Zalewski, podsekretarz stanu w MRiRW,

„Przyszłość gospodarstw rodzinnych w Polsce i Unii Europejskiej” – prof. dr hab. Jan Górecki,

„Uwarunkowania wprowadzenia podatku dochodowego w gospodarstwach indywidualnych według opinii rolników” – prof. dr hab. Mirosław Wasilewski,

„Potencjalne kierunki rozwoju gospodarstw rodzinnych w aktualnej sytuacji rynkowej” – dr Władysław Łukasik, prezes ARR,

„Ewolucje rodzinnych gospodarstw rolnych na miarę odpowiedniej zdolności konkurencyjnej i samowystarczalności żywnościowej kraju” – prof. dr hab. Waldemar Michna,

„Gospodarstwa rodzinne w Polsce na bazie własności Agencji Rolnych Skarbu Państwa” – prof. dr hab. Zdzisław Gajewski,

„Stan i perspektywy rozwoju grup producentów rolnych w Polsce” – prof. dr hab. Krystyna Krzyżanowska,

„Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wspiera unowocześnienie polskiego rolnictwa m.in. poprzez działania PROW 2007-2013” – Zofia Szalczyk, zastępca prezesa ARiMR,

„Polskie rodzinne gospodarstwa mleczne

wczoraj, dziś i jutro – analiza ekonomiczna” – dr Andrzej Parzonko,

„Gospodarstwa rodzinne wobec wyzwań współczesności” – prof. dr hab. Józef Zegar,

„Stan i perspektywy rozwoju polskich gospodarstw ekologicznych” – dr Urszula Soltysiak,

Podczas konferencji minister Marek Sawicki wraz z podsekretarzem stanu Marianem Zalewskim wręczyli grupie dziennikarzy pamiątkowe dyplomy w podziękowaniu za zaangażowanie i profesjonalizm w pracy

dziennikarskiej na rzecz szerokiego informowania społeczeństwa o problemach nurtujących rolnictwo i obszary wiejskie, a także o Wspólnej Polityce Rolnej. Poprzednie edycje konferencji odbywały się pod hasłami:

- Polska dobra żywność, wieś i rolnictwo w mediach,
- Rozwój obszarów wiejskich – wizerunek medialny,
- Polska wieś, bezpieczeństwo żywnościowe a media.

■ **Wydział Komunikacji – DROW**

fot. Robert Jakubik

Konferencja na temat wyników oceny średniookresowej PROW 2007-2013

W dnia 24 marca br. w gmachu Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi odbyła się konferencja dotycząca wyników przeprowadzonej w roku 2010 oceny średniookresowej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

foto: Robert Jakubik

Konferencję otworzył Podsekretarz Stanu - Jarosław Wojtowicz. Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich - Mieczysław Paradowski przedstawił ogólne informacje na temat oceny średniookresowej Programu. Celem badania było podsumowanie dotychczasowego przebiegu wdrażania PROW 2007-2013, ocena dotychczasowych wyników realizacji poszczególnych działań i programu jako całości oraz wkładu programu w realizację priorytetów określonych na poziomie wspólnotowym i krajowym. Ocena pomaga też określić obszary wymagające korekty, przyczyniając się do poprawy efektywności podejmowanych interwencji w następnych latach realizacji programu oraz stanowi istotny wkład w przebieg rozpoczynającej się dyskusji o przyszłości polityk wspólnotowych.

Wyniki badania omówili przedstawiciele Wykonawcy badania, tj. konsorcjum w składzie: Agrotec Polska Sp. z o.o.,

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB i Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB. Następnie aktualne dane dotyczące stanu wdrażania PROW 2007-2013 przedstawiła

Zastępca Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – Zofia Szalczuk. Konferencja stanowiła również dobrą okazję do podjęcia dyskusji na temat wyników badania i wymiany poglądów w zakresie rozwoju obszarów wiejskich w Polsce.

W spotkaniu udział wzięło ok. 130 osób – przedstawiciele m.in. administracji centralnej (Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Ministerstwo Środowiska, Główny Urząd Statystyczny), Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (centrala oraz oddziały regionalne), samorządów wojewódzkich, środowiska naukowego, centralnych i regionalnych ośrodków doradczych, izb rolniczych oraz innych instytucji.

Raport końcowy z oceny średniookresowej PROW 2007-2013 oraz broszura informacyjna udostępnione są na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

■ Agnieszka Litwiniuk – DROW

foto: Robert Jakubik

III Międzynarodowe Targi Turystyki Wiejskiej i Agroturystyki AGROTRAVEL

W dniach 15-17.04.2011 r. odbyły się w Kielcach III Międzynarodowe Targi Turystyki Wiejskiej i Agroturystyki AGROTRAVEL.

foto: DON, MIRIAM

W uroczystości otwarcia uczestniczył podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Jarosław Wojtowicz, który wspólnie ze współorganizatorami targów, Katarzyną Sobierajską, podsekretarzem stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki, Adamem Jarubasem Marszałkiem Województwa Świętokrzyskiego oraz wiceprezesem Zarządu Targów Kielce panią Bożeną Staniak powitali zaproszonych gości oraz wystawców. Zainteresowanie targami było bardzo duże, o czym świadczy ranga przybyłych na otwarcie targów gości. Wśród nich mogliśmy powitać przedstawiciela Kancelarii Prezydenta RP Andrzeja Hałasiewicza, przedstawicieli władz wojewódzkich, lic-

znych przedstawicieli władz miasta Kielce, wiceprezesa Polskiej Organizacji Turystycznej Bartłomieja Walasa, przedstawicieli Regionalnej Organizacji Turystycznej Województwa Świętokrzyskiego z prezesem Jackiem Kowalczykiem na czele, jak również reprezentantów instytucji patronujących targom Agrotavel: Polskiej Izby Turystyki, Forum Turystyki Regionów, Fundacji Polskiego Godła Promocyjnego „Teraz Polska”. Krajem partnerskim tegorocznych targów, po raz pierwszy, była Prowincja Węgierska reprezentowana przez przedstawiciela Ministerstwa Rolnictwa oraz Węgierską Sieć Obszarów Wiejskich.

W tegorocznej edycji targów udział wzięło

141 wystawców, a wśród nich wystawcy z 16 polskich regionów, kilkadziesiąt LGD, Polska Federacja Turystyki Wiejskiej „Gospodarstwa Gościnne” oraz indywidualni właściciele gospodarstw agroturystycznych. W ramach patronatu udzielonego przez Fundację Polskiego Godła Promocyjnego „Teraz Polska”, ofertę swoją zaprezentowało gospodarstwo agroturystyczne „Sądecki Bartnik”, laureat godła „Teraz Polska”, jak również przedstawiciele Węgier, Francji, Hiszpanii, Bułgarii, Litwy, Gruzji, Mołdawii i Ukrainy.

Również Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi miało swoje stoisko, na którym zwiedzający mogli uzyskać informacje na temat m. in.: wsparcia funduszy unijnych

w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, agroturystyki i turystyki wiejskiej, zagospodarowania terenu wokół domu, przetwórstwa produktów rolnych na poziomie gospodarstwa, warunków produkcji ekologicznej, rejestracji, ochrony i promocji produktów regionalnych i tradycyjnych. Obsługę merytoryczną zapewnili przedstawiciele Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach, Instytutu Zootechniki w Balicach, Instytutu Ogródnictwa w Skierniewicach oraz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oddział w Kielcach. Prezentowana wiedza i doświadczenie miały na celu zainspirowanie mieszkańców wsi do podejmowania ciekawych i nowych inicjatyw, wskazanie dróg ich realizacji poprzez pokazanie źródeł wsparcia finansowego oraz podkreślenie potencjału jaki tkwi w polskiej wsi.

Targom AGROTRAVEL towarzyszyło wiele imprez:

- **międzynarodowa konferencja „Wiejski produkt turystyczny – doświadczenia i wyzwania”**, w której wzięło udział ponad 350 osób, w tym przedstawiciele samorządów lokalnych, stowarzyszeń agroturystycznych, ludzie oświaty, nauki, doradztwa rolniczego, przedstawiciele lokalnych grup działania i Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich, a także 10 osobowa delegacja przedstawicieli organizacji polonijnych ze Wschodu;
- **warsztaty dla młodzieży „Świętokrzyski produkt turystyczny – największe atrakcje na sprzedaż”** zorganizowane przez Wyższą Szkołę Ekonomii i Prawa w Kielcach, w ramach których przeprowadzony został konkurs dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych województwa świętokrzyskiego. W konkursie udział wzięło 167 uczniów z 32 szkół, nadesłano 137 prac konkursowych. Jury konkursu przyznało 8 nagród – 2 indywidualne i 6 zespołowych;
- **gielda współpracy dla LGD**, prowadzona przez pracowników Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, była okazją do porozmawiania na temat współpracy w zakresie projektów zarówno regionalnych jak i międzynarodowych. Na stoisku zainteresowani mogli pobrać oferty dotyczące projektów współpracy z różnych kra-

jów Unii Europejskiej oraz ulotki na temat procedur dotyczących działania „Wdrażanie projektów współpracy” w tych krajach;

- **kino produktów turystyki wiejskiej**, w którym prezentowano filmy zachęcające zwiedzających do wypoczynku w konkretnych gospodarstwach agroturystycznych. Można było wygodnie, na plażowych leżakach zapraszających hasłem reklamowym „odpoczywaj na wsi naturalnie”, obejrzeć oferty z różnych zakątków Polski;
- **wystawa multimedialna** przygotowana z okazji 20-lecia agroturystyki w naszym kraju;
- **spotkanie polsko-francuskich ekspertów** „Od diagnostyki terytorialnej po kształcenie w zakresie turystyki wiejskiej”;
- **study tour** dla dziennikarzy oraz uczestników konferencji do najciekawszych produktów turystyki wiejskiej województwa świętokrzyskiego

Dla zwiedzających targi oferowały rarytasy kulinarne poszczególnych regionów,

które można było skosztować w karczmach regionalnych, jarmark rękodziełnictwa z pełną ofertą sztuki ludowej oraz scenę kultury, na której prezentowały się zespoły ludowe z województwa świętokrzyskiego oraz węgierski zespół folklorystyczny.

Podczas targów rozstrzygnięto konkursy na najciekawsze stoisko, w którym zwyciężyło województwo Warmińsko-Mazurskie, najciekawszy pakiet turystyki wiejskiej, w którym zwyciężyła Sądecka Organizacja Turystyczna za produkt „Małopolska Wieś Pachnąca Ziołami” oraz najciekawszą pamiątkę, którą został „Sitar Biłgorajski”. Zapewniono także atrakcje dla zwiedzających. Każdy kto wypełnił krótką ankietę na temat agroturystyki, uczestniczył w losowaniu wspaniałych nagród w postaci zaproszeń na wypoczynek w gospodarstwie agroturystycznym, ufundowanych przez Polską Federację Turystyki Wiejskiej „Gospodarstwa Gościnne” oraz upominków ufundowanych przez POT, MRiRW i inne instytucje. W trakcie imprezy patroni targów: europosłowie Jarosław Kalinowski i Czesław Siekierski wyłonili i nagrodzili podczas Gali Biesiadnej dwa uznane przez siebie najlepsze produkty turystyki wiejskiej, najmłodszego właściciela gospodarstwa agroturystycznego oraz gospodarstwo goszczące najwięcej gości zagranicznych.

AGROTRAVEL jako jedyna w kraju wyspecjalizowana impreza agroturystyczna przyciąga coraz więcej wystawców i zwiedzających, których w tym roku było blisko 25 tysięcy.

■ Wydział Przedsiębiorczości i Rynku Pracy na Wsi, DON

fot. DON, MRiRW

Biogazownie w ramach PROW 2007-2013

Przyjęta w listopadzie 2009 r. „Polityka Energetyczna Polski do 2030 roku”, określa strategię energetyczną państwa zarówno w perspektywie krótkoterminowej jak i w perspektywie do roku 2030.

Wśród podstawowych kierunków polskiej polityki energetycznej znajdują się m.in. poprawa efektywności energetycznej, wzrost bezpieczeństwa dostaw paliw i energii, rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz ograniczenie negatywnego oddziaływania energetyki na środowisko. Zakłada się, że realizacja powyższych celów będzie odbywała się m.in. poprzez wspieranie rozwoju energetyki rozproszonej, wykorzystującej lokalne, odnawialne źródła energii. Promowanie wykorzystania OZE, w szczególności w zakresie produkcji biogazu, pozwoli na zwiększenie stopnia dywersyfikacji źródeł wytwarzania energii, a tym samym niezależnienia się od jej zewnętrznych dostaw. Podstawą rozwoju energetyki odnawialnej powinny być niewielkie jednostki wytwórcze, zlokalizowane w niewielkich odległościach od odbiorców końcowych, co pozwoli na zwiększenie stabilności dostaw energii oraz zmniejszenie strat związanych z jej przesyłem. Ten kierunek rozwoju odnawialnych źródeł energii będzie przyczyniał się do aktywizacji słabiej rozwiniętych regionów o dużym potencjale energetycznym oraz osiągnięcia pozytywnego efektu ekologicznego w wyniku ograniczenia emisji gazów cieplarnianych spowodowanych wytwarzaniem energii z paliw kopalnych.

Dostrzegając znaczenie rolnictwa jako źródła biomasy dla energetyki oraz potencjalnego producenta energii, podejmuje się szereg działań mających na celu pełne wykorzystanie istniejących w nim zasobów surowcowych. Jednym z takich działań jest przyjęty w lipcu 2010 r. przez Radę Ministrów dokument „Kierunki rozwoju biogazowni rolniczych w Polsce w latach 2010-2020”. Założeniem „Kierunków” jest określenie optymalnych warunków do rozwoju biogazowni rolniczych wy-

tworzących biogaz w oparciu o surowce pochodzenia rolniczego, w szczególności produkty uboczne z produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz pozostałości przetwórstwa rolno – spożywczego. W ramach rozwoju tego kierunku działalności, przewiduje się możliwość wykorzystania wytworzonego biogazu jako odnawialnego nośnika energii elektrycznej i ciepłej, dostarczanych odbiorcom końcowym.

Biogazownie rolnicze charakteryzują się wysoką stabilnością wytwarzania energii wykorzystując surowce, które powstają w rolnictwie przy produkcji żywności i zwykle nie posiadają cech towaru. Stwarza to szansę na poprawę konkurencyjności rolnictwa poprzez dywersyfikację źródeł przychodów w gospodarstwach rolniczych przy jednoczesnym ograniczeniu kosztów pozyskania energii.

Z uwagi na względnie wysokie koszty budowy biogazowni rolniczych, jednym z głównych warunków rozwoju tego kierunku działalności, będzie możliwość uzyskania wsparcia finansowego na etapie inwestycji. Koszty związane z tego rodzaju przedsięwzięciem uzależnione są przede wszystkim od wielkości instalacji (zainstalowanej mocy), a także szeregu innych czynników, jak np.: zastosowanych materiałów i technologii, lokalizacji inwestycji, możliwości wykonania części prac we własnym zakresie itp. Decyzje dotyczące wyboru wielkości instalacji oraz jej lokalizacji, powinny być uzależnione od możliwości zabezpieczenia przez inwestora: odpowiednich ilości surowców dla instalacji o planowanej mocy, zapewniających jej ciągłą pracę, wymaganej powierzchni użytków rolnych do

zagosparowania produktów pofermentacyjnych.

Struktura gospodarstw rolnych w Polsce, w tym powierzchnia użytków rolnych oraz skala produkcji zwierzęcej wskazują na odpowiedni potencjał surowcowy dla biogazowni o zainstalowanych mocach elektrycznych od 30kW do 150kW. Szacuje się, że łącznie w Polsce może być około 20 - 30 tysięcy gospodarstw, które posiadają odpowiednie zaplecze surowcowe dla zapewnienia ciągłości pracy instalacji o takich mocach. Zdecydowana większość gospodarstw (około 15-20 tys.) dysponuje odpowiednim zapleczem surowcowym dla instalacji o mocy około 30 kW. Dla instalacji o mocy 100kW-150kW odpowiednie zaplecze surowcowe posiada kilka tysięcy gospodarstw (1-5 tys.). O ilości gospodarstw, które zdecydują się na inwestycje w biogazownię rolniczą, oprócz zaplecza surowcowego, będą również decydowały ich możliwości finansowe oraz wymogi środowiskowe, jakie będą konieczne do spełnienia w ramach mechanizmów WPR.

Koszt inwestycji w biogazownię rolniczą o zainstalowanej mocy odpowiadającej 100kW szacuje się na około 1 mln

złotych. Mając na uwadze specyfikę tego typu inwestycji, wynikającą z wyższych kosztów inwestycyjnych w stosunku do innych działań nierolniczych, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przygotowało zmianę w działaniu „Różnicowanie działalności rolniczej” PROW 2007-2013 polegającą na podwyższeniu do 500 tys. zł. kwoty wsparcia udzielanej jednemu beneficjentowi w gospodarstwie rolnym na operacje dotyczące produkcji biogazu rolniczego i energii elektrycznej z biogazu rolniczego. Powyższa zmiana umożliwi udzielanie wsparcia finansowego na inwestycje w biogazownie rolnicze, o niewielkiej

zainstalowanej mocy, do poziomu 50% rzeczywistych kosztów inwestycji. Proponowana zmiana ma na celu zainteresowanie rolników tego typu inwestycjami. Poprawi to zarówno dochodowość w gospodarstwach rolnych jak również przyczyniać się będzie do zmniejszenia kosztów produkcji i życia w gospodarstwach rolnych.

Przewiduje się, że rolnicy będą mogli składać wnioski na inwestycje w zakresie biogazowni o zainstalowanej małej mocy, już w najbliższym naborze w działaniu „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej”. Nabór dla tego działania planowany jest w drugiej połowie 2011 roku.

▣ Wydział Komunikacji – DROW

Finansowe wsparcie promocji żywności wysokiej jakości

Środki z UE dla producentów wyrobów tradycyjnych, regionalnych i ekologicznych, w ramach działania
133 – Działania informacyjne i promocyjne,
 objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

W wielu rozwiniętych gospodarczo krajach świata, w Europie, Ameryce Północnej czy Japonii, obserwuje się wzrost zainteresowania ich mieszkańców jakością żywności. Do coraz większej liczby jej konsumentów powoli dociera sens znanej prawdy, że „jesteś tym, co jesz”. Głębiej tej tezy potwierdza nauka - medycyna, dietetyka, biochemia. Najważniejszym kryterium przy wyborze żywności, powoli przestaje być wyłącznie cena, a świadomości konsumenci, coraz większą

wagę przywiązują do oryginalnego smaku, stopnia przetworzenia, zachowania naturalnych wartości zdrowotnych wyrobów. Zainteresowanie budzi miejsce pochodzenia, regionalny charakter produktów i potraw oraz tradycyjne receptury, według których są one wytwarzane. Doceniana jest „czystość” wyrobu i skład naturalnych surowców, użytych do jego wyprodukowania. Coraz częściej kupujący uważnie czytają listę chemicznych dodatków „uszlachetniających” wygląd i smak, czy

przedłużających trwałość żywności. Ludzie zadają sobie proste pytania, czy wyrób o wielomiesięcznym terminie przydatności do spożycia, jest jeszcze wyrobem naturalnym, czy zachowuje wartości odżywcze naturalnych składników? Czy naturalny produkt może nadawać się do spożycia po takim czasie? Coraz trudniej rozróżnić smaki przemysłowych artykułów żywnościowych, oferowanych w sieciach handlowych w różnych krajach. Człowiek otrzymał od natury dar rozróżniania smaku potraw, ale

coraz liczniejsi zaczynają wiązać ten smak z wartościami odżywczymi i zdrowotnymi pokarmu. Zdrowa żywność zaczyna być poszukiwana i doceniana. Przyczynia się do tego uświadomiona troska o zdrowie, zagrożone współczesnymi chorobami cywilizacyjnymi, lub chęć delektowania się smakiem spożywanych potraw, która już uświadomiona być do końca nie musi. Trendy owe, przeciwstawiające się zalewowi żywności przemysłowej, zauważone zostały w Unii Europejskiej, w której ponownie „odkryto”, i to w wielu aspektach, starą myśl doktora Hipokratesa: „Niech żywność będzie waszym lekarstwem, a lekarstwo waszą żywnością”.

W odpowiedzi na pojawiające się zapotrzebowanie, producenci żywności odkurzają stare receptury, przywracając tradycyjne potrawy regionalne i smaki. Jedzenie to bardzo ważny wymiar kultury każdego narodu, a Polska ma w tej dziedzinie poważny dorobek. Jednak z wielu względów ekonomicznych, społecznych sektor lokalnej produkcji musi być wspierany również w Polsce. Wsparcie to jest bardzo ważne dla lokalnych producentów, bo żywność wytwarzana z naturalnych surowców, nie konserwowana chemicznie, jest droższa. To właśnie nasze działania mają szansę wykreować świadomość znaczenia dobrej żywności dla zdrowia konsumentów, a pomoc finansowa, ułatwić producentom tej żywności jej promocję. Krajowa żywność wysokiej jakości, by stać się poszukiwaną, musi być znana w kraju i za granicą.

Działania unijne i krajowe, wspierające rozwój rynku dobrej żywności, skierowane są do grup producentów, posiadających odpowiednie certyfikaty stwierdzające, że wytwarzana przez nich żywność posiada odpowiednie cechy. Pomoc ma ułatwić kampanie promocyjne i informacyjne o zaletach produktów rolnych i żywności, wytwarzanych w określonych systemach jakościowych, a są to:

- produkty regionalne i tradycyjne ujęte we wspólnotowym systemie certyfikacji,
- produkty rolnictwa ekologicznego, spełniającego wymagania regulacji europejskich,
- produkty powstające w tzw. integrowanych

systemach produkcji oraz

- produkty systemu zatwierdzonego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi i administrowanego przez Polską Izbę Produktu Regionalnego i Lokalnego, które otrzymały znak „Jakość i Tradycja”.

Wsparcie finansowe na działania informacyjne i promocyjne uzyskać mogą producenci żywności wytwarzanej w wymienionych wyżej systemach jakości, uwzględniających rodzaj produktów lub sposób ich wytworzenia, działający w grupach producenckich na terenie Polski. Uprawnioną do składania wniosków jest grupa producentów, rozumiana jako organizacja o dowolnej formie prawnej, która zrzesza producentów żywności wysokiej jakości. Podmioty funkcjonujące według prawa spółdzielczego, które wytwarzają lub których członkowie wytwarzają produkty zgodnie z systemami jakości żywności, mogą samodzielnie wnioskować o przyznanie środków na działania promocyjne.

Dofinansowaniu podlegają różne formy działań prowadzonych wyłącznie na rynku wewnętrznym UE, w zakresie: reklamy, public relations, udziału w targach, wystawach, organizacji seminariów, szkoleń, wydawania publikacji i informacji internetowej, realizowane jako pojedyncze akcje. Może to być wydanie broszury lub spójne działania, prowadzone w imprezach targowych z towarzyszącymi działaniami promocyjnymi w prasie lub telewizji oraz kampanią reklamową, towarzyszącą targom. Promocja nie może

dotyczyć prywatnych marek, a jedynie specyficznych cech produktów. Służyć ma popularyzacji wiedzy o ich jakości i walorach, o łańcuchu produkcyjnym, systemach kontroli i standardach jakościowych, tych produktów dotyczących. Wspomniane formy działań muszą być zakończone do 30 czerwca 2015 r. Beneficjent otrzyma wypłatę środków w formie refundacji, 70% faktycznie poniesionych kosztów kwalifikowalnych netto. Działania promocyjno-informacyjne podlegające refundacji, nie mogą być finansowane z innych środków publicznych.

Jak uzyskać dofinansowanie?

Chcąc uzyskać środki na przeprowadzenie działań informacyjnych lub promocyjnych żywności o uznanej wysokiej jakości należy złożyć do Agencji Rynku Rolnego wniosek o przyznanie pomocy. Należy przy tym pamiętać, że za dzień złożenia wniosku uznaje się dzień w którym wniosek ostatecznie dotrze do centrali ARR.

Składanie wniosków odbywa się w trybie ciągłym do osiągnięcia kwoty co najmniej 110 % dostępnych środków finansowych wynoszących 10 mln euro, dostępnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013.

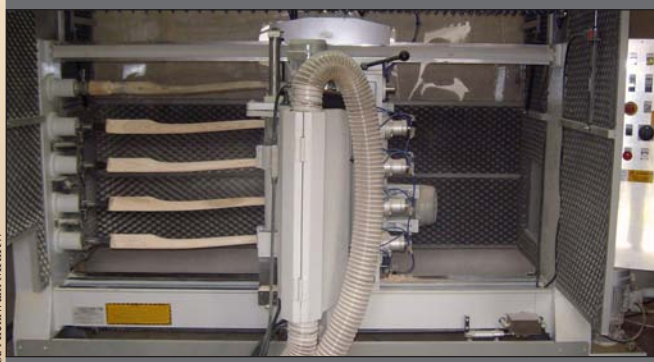
Wszystkie wnioski w ramach działania składa się na formularzach udostępnianych przez Agencję Rynku Rolnego na stronie internetowej ARR www.arr.gov.pl w dziale Promocja Żywności > „Promocja ze środków PROW 2007-2013”.

Blizsze informacje na temat działania 133 w ramach PROW 2007-2013 oraz innych form promocji polskiej żywności można uzyskać w Sekcjach Informacji i Promocji w 16 Oddziałach Terenowych ARR oraz w Centrali.

www.arr.gov.pl
infolinia 22 661 72 72

„Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw” PROW 2007-2013

fot. Archiwum MRIRW

Rozszerzenie bazy produkcyjnej firmy wytwarzającej uchwyty i trzonki do narzędzi ogrodniczych

Beneficjent jest właścicielem rodzinnego przedsiębiorstwa zajmującego się produkcją drewnianych trzonków i uchwytów do narzędzi ogrodniczych. W ramach inwestycji beneficjent kupił pilarkę taśmowo-kopiującą oraz automatyczną tokarko-kopiarkę. Dzięki nowym maszynom zakład rozpoczął wytwarzanie trzonków o profilowanym kształcie. Na rynku lokalnym produkcja tego typu ma charakter innowacyjny. Ponadto zapotrzebowanie na trzonki profilowane jest znacznie większe niż na trzonki o prostym kształcie.

Beneficjent wytwarza produkty według określonego szablonu. Przy użyciu pilarki, z desek o odpowiednich wymiarach, wycinane są powtarzalne elementy o wygiętym kształcie. Następnie suszone są w suszarni kontenerowej według odpowiedniego programu. Produkt końcowy powstaje w wyniku jednocześnie przeprowadzonego procesu toczenia i szlifowania za pomocą tokarko - kopiarki. Realizacja projektu umożliwiła rozszerzenie oferty zakładu, który wcześniej wytwarzał jedynie trzonki proste. W wyniku zastosowania nowoczesnych urządzeń wzrosła moc produkcyjna zakładu. Ponadto cykl produkcyjny uległ skróceniu. Właściciel zakładu stał się producentem wysokiej jakości precyzyjnie wykonanych produktów, które spełniają normy pod względem wymiaru, kształtu, odpowiedniej wilgotności i jakości powierzchni. Dzięki inwestycji beneficjent utworzył trzy nowe miejsca pracy.

▣ Wydział Komunikacji – DROW

WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO-POMORSKIE, GMINA CEKCYN

Wartość całkowita projektu: **314 069,58 zł**

Wysokość dofinansowania : **128 717,00 zł**

Wysokość dofinansowania w ramach EFRROW: **96 537,75 zł**

fot. Archiwum MRIRW

Otwarcie salonu urody

Beneficjentem jest osoba fizyczna rozpoczynająca działalność gospodarczą w zakresie usług fryzjersko-kosmetycznych. Uzyskanie wsparcia finansowego pozwoliło na zakup wyposażenia do studia urody.

W ramach projektu beneficjent wyposażył salon w myjnię z masażem włosów, przybory fryzjerskie, maszyny do strzyżenia, fotele fryzjerskie, kask fryzjerski, nawilżacz parowy do regeneracji włosów oraz łóżko solarjne.

Beneficjent świadczy profesjonalne usługi pielęgnacji i stylizacji włosów: mycie, strzyżenie, modelowanie, farbowanie oraz regeneracja. Ponadto w salonie istnieje możliwość skorzystania z solarium, a także wykonania makijażu na różne okazje. Dzięki realizacji przedsięwzięcia beneficjent utworzył jedno nowe miejsce pracy.

▣ Wydział Komunikacji – DROW

WOJEWÓDZTWO POMORSKIE, GMINA BOBOWO

Wartość całkowita projektu: **98 835,00 zł**

Wysokość dofinansowania : **39 686,50 zł**

Wysokość dofinansowania w ramach EFRROW: **29 764,87 zł**

zakładka: www.minrol.gov.pl
tel. 22 623 15 54,
email: oznaczenia@minrol.gov.pl

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
Europa inwestująca w obszary wiejskie.
Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach pomocy technicznej
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.
Publikacja opracowana w Departamencie Rynków Rolnych Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Instytucja Zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów wiejskich na lata 2007-2013
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

zaprasza do uczestnictwa w III edycji konkursu
**na najlepszy projekt/inicjatywę mającą na celu promocję regionu
za pomocą produktu regionalnego lub tradycyjnego**

do udziału w konkursie mogą zgłaszać się Lokalne Grupy Działania
wybrane do realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju w ramach PROW na lata 2007-2013,
które prowadzą działania mające na celu promocję produktu regionalnego lub tradycyjnego,
a także na rzecz dostępu tych produktów do rynku.

Termin składania zgłoszeń wraz z opisem projektu/inicjatywy upływa z dniem **15 września 2011 roku**.
Szczegółowe informacje o konkursie znajdują się na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi
www.minrol.gov.pl w zakładce **Produkty regionalne i tradycyjne**.
W razie jakichkolwiek pytań czy wątpliwości, prosimy o kontakt:
tel. 22 623 15 54, e-mail: oznaczenia@minrol.gov.pl.

Redakcja PROWieści:

Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich
tel. +48 22 623 18 42, faks +48 22 623 20 51

Wydawca: Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa